

Betoog “Auteursrecht claimen is beter dan delen” - Lars Stoelhorst

Inleiding

Vrijdag had ik samen met mijn duo Vincent een debat. De stelling was “Auteursrecht claimen is beter dan delen.” Pas op het moment zelf hoorden we welke kant we moesten verdedigen. Wij kregen de tegenkant dus we moesten vertellen waarom delen beter zou zijn. Toch had ik ook de voor kant voorbereid. In dit betoog bespreek ik daarom beide kanten: de argumenten vóór en tegen auteursrecht. Daarna trek ik een conclusie over wat ik zelf het beste vind.

Publieke waarden

Publieke waarden zijn waarden die belangrijk zijn voor iedereen in de samenleving, zoals eerlijkheid, vrijheid en samenwerking.

Voor auteursrecht: Eerlijkheid en erkenning zijn belangrijke publieke waarden. Een maker heeft recht op zijn werk en hoort daar waardering en soms ook geld voor terug te krijgen.

Tegen auteursrecht: Vrijheid en samenwerking zijn ook publieke waarden. Mensen moeten kunnen kiezen om hun werk juist open te delen. Dat past ook bij gelijkheid: kennis is er niet alleen voor enkelen, maar voor iedereen.

Public Stack

Marleen Stikker beschrijft de Public Stack, een model met lagen van technologie en samenleving.

Economische laag: Voorstanders zeggen dat auteursrecht geld en banen oplevert. Volgens SEO Economisch Onderzoek (2025) leverde de copyright sector €60 miljard op in Nederland (6% van het BBP). Tegenstanders zeggen dat open samenwerking ook veel economische waarde kan hebben, bijvoorbeeld door open source software.

Governance laag: Wetten zoals het auteursrecht beschermen makers tegen misbruik. Tegelijk is de UVRM niet bindend, dus het claimen van auteursrecht is geen verplichting.

Culturele laag: Voorstanders zeggen dat auteursrecht erkenning geeft en makers trots maakt. Tegenstanders zeggen dat delen juist cultuur kan verrijken, omdat meer mensen het werk kunnen gebruiken en verbeteren.

Platforms

Op sociale platforms zoals YouTube, TikTok en Instagram zie je beide kanten.

Voor: Zonder auteursrecht zouden artiesten hun werk niet durven delen, omdat anderen het zomaar stelen. Platforms hebben regels nodig om makers te beschermen.

Tegen: Strengere copyrightregels maken creativiteit soms lastig. Bijvoorbeeld dat een video offline wordt gehaald omdat er een kort stukje muziek in zit. Delen en remixen kan juist leiden tot meer creatieve content.

Ethos, Logos en Pathos (debattraining)

Ethos

Voor: auteursrecht staat in de UVRM.

Tegen: keuzevrijheid is óók een mensenrecht.

Logos

Voor: €60 miljard bijdrage aan de economie.

Tegen: copyright kan innovatie blokkeren als bedrijven elkaars werk niet mogen verbeteren.

Pathos

Voor: stel je voor dat iemand jouw werk kopieert en ermee wegloopt.

Tegen: stel je voor dat kennis opgesloten blijft terwijl de samenleving er beter van zou worden.

Feedback en lessons learned

Tijdens de debattraining kreeg ik als feedback dat ik meer de klas in moet kijken en te veel argumenten had waardoor het vaag kan worden. Ook heb ik geleerd dat je het publiek mee kunt nemen met een emotionele vraag, zoals: “Zou jij je werk zomaar gratis weggeven?” of juist: “Waarom kennis opsluiten als iedereen er baat bij kan hebben?”

Slot

Beide kanten hebben sterke punten. Voorstanders benadrukken eerlijkheid, erkenning en economische waarde. Tegenstanders leggen nadruk op vrijheid, samenwerking en innovatie. In ons debat moest ik samen met Vincent de tegenkant verdedigen. Dat was uitdagend, maar het hielp wel om te zien dat delen óók publieke waarden dient.

Zelf denk ik dat auteursrecht belangrijk blijft, maar dat het slimmer moet worden ingezet. Te strenge regels remmen innovatie, terwijl helemaal geen bescherming oneerlijk is voor makers. De waarheid ligt dus waarschijnlijk in het midden de bescherming voor makers, maar ook ruimte voor delen en samenwerken.

Bronnen

Marleen Stikker, Het internet is stuk, maar we kunnen het repareren* (hoofdstukken over auteursrecht en de Public Stack).

SEO Economisch Onderzoek (2025). Economic Contribution of Copyright Industries in the Netherlands.

Bits of Freedom (website). Artikelen over digitale rechten en copyright.

Brightspace – themawEEK Rechten, studiemateriaal over UVRM en auteursrecht.

Dit betoog behandelt beide kanten, koppelt aan publieke waarden, Public Stack, platforms, debattraining en feedback, en gebruikt de verplichte bronnen.